

Чабанюк Одарка Михайлівна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування,
Львівський торговельно-економічний університет;
старший науковий співробітник,
Львівський науково-дослідний інститут судових експертиз МЮ України

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Аналіз оборотних активів є важливим для ефективного управління фінансовим становищем підприємства. Основні напрями аналізу ефективності використання оборотних активів включають в себе:

- оцінка динаміки, структури та оборотності оборотного капіталу в цілому, що дозволяє отримати загальне уявлення про те, як ефективно використовуються оборотні активи в організації та як ці активи змінюються з часом;
- аналіз складу, динаміки і оборотності запасів: що визначає, чи оптимально підтримується рівень запасів, як вони змінюються з часом і яка їх оборотність;
- дослідження складу, динаміки і оборотності дебіторської заборгованості, що визначає, яка частина дебіторської заборгованості може бути реалізована швидше, а яка може стати проблемою зі збором;
- аналіз короткострокових фінансових вкладень, як вивчення динаміки та вибір оптимального співвідношення між різними видами фінансових вкладень на короткий термін;
- оцінка складу, динаміки і оборотності грошових коштів, що визначає, як ефективно управляються грошові кошти організації і яка їх оборотність.

Результатом аналізу оборотних активів є розробка рекомендацій щодо поліпшення структури цих активів і прискорення їх оборотності. Це допомагає виявити можливості підвищення ефективності використання оборотних активів та уникнення прорахунків у їх управлінні [2, с. 5-6]. Ці показники допомагають компанії виявити ефективність використання оборотних активів, їх рентабельність та вплив на прибутковість підприємства (табл. 1)

Таблиця 1

Показники ефективності використання оборотних активів

Назва коефіцієнта	Формула	Опис
Коефіцієнт оборотності Коб	$\text{Коб} = \text{T}/\text{ОАср}$ $\text{Коб} = \text{Д}/\text{Дод}$	Характеризує обсяг товарообороту (Т) в розрахунку на 1 грн середньої величини оборотних активів (ОАср) Коефіцієнт оборотності Коб може бути розрахований діленням кількості днів аналізованого періоду (Д) на тривалість одного обороту у днях (Дод)

Продовження таблиці 1

Тривалість одного обороту в днях (Тод)	$Тод = ОАср / Тодн$	Показник являє собою відношення середнього залишку оборотних коштів (ОАср) до одноденного товарообігу за аналізований період (Тодн) Даний показник також часом обігу оборотних коштів, і чим швидше оборотні кошти роблять кругообіг, тим краще і ефективніше вони використовуються.
Коефіцієнт закріплення (завантаження) оборотних коштів (Кз)	$Кз = ОАср / Т$	Даний показник, зворотний коефіцієнту оборотності, показує величину оборотних коштів на 1 грн. реалізованих товарів.
Рентабельність оборотних активів (Роа)	$Роа = Чп / ОАср$	Показник є узагальнюючим показником ефективності їх використання, і визначається як співвідношення чистого прибутку (Чп) або іншого фінансового результату до середньої величини оборотних активів.

Аналіз оборотних активів та ефективності їх використання є необхідною умовою управління оборотними коштами та є дуже важливим для ефективного функціонування підприємства. *Розглянемо деякі ключові аспекти, які нами опрацьовано:*

- раціональне використання оборотних коштів: Це означає, що підприємство має дбати про оптимальне використання своїх ресурсів. Це може включати ефективне керування запасами, забезпечення швидкого руху грошових потоків та вчасну реалізацію активів;
- зниження матеріалоємності продукції: Це важливо для збільшення ефективності виробництва. Шляхом оптимізації використання матеріалів і ресурсів підприємство може виробляти більше продукції за ті ж витрати;
- стабільний економічний стан: Це означає, що підприємство досягає високого рівня ліквідності та прибутковості, що є ключовими показниками успішності;
- ефективне використання оборотних активів: Це важливо для забезпечення безперервності виробництва і реалізації продукції. Правильне розподілення фінансових ресурсів у активи допомагає підприємству забезпечити стійке фінансове становище.

Всі ці аспекти підтверджують, що ефективне управління оборотними коштами є критично важливим для успіху підприємства. Це дозволяє оптимізувати ресурси, забезпечувати стійкість фінансового становища та підвищувати ефективність виробництва. Прискорення оборотності оборотних коштів може сприяти збільшенню обсягу продажів і прибутку, оскільки це свідчить про оптимальне використання ресурсів. Однак слід також враховувати ризики, пов'язані зі зменшенням запасів або збільшенням заборгованості. Тому важливо забезпечити баланс між прискоренням оборотності та збереженням достатнього рівня ресурсів для стабільного функціонування підприємства.

Список використаних джерел

1. Бабин І. М., Чабанюк О. М. Обліково-інформаційне забезпечення управління доходами підприємств сфери послуг. Збірник наукових праць ЛНТУ : економічні науки. Серія «Облік і аудит» / [ред. кол. : відп. ред. д.е.н., проф. Герасимчук З. В.]. Луцьк : ЛДТУ, 2010. Вип. 7 (25). Ч. 1. С. 43-50.
2. Куцик П. О., Воронко Р. М., Редченко К. І., Воронко О. С. Аналітичне забезпечення управління формуванням фінансових результатів суб'єктів бізнесу. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. *Економічні науки*. №62. 2021. С. 4–11. URL: DOI: 10.36477/2522-1205-2021-62.
3. Лобода Н. О., Чабанюк О. М., Сподарик Т. І. Фіскальне навантаження в національній економіці: динамічний аспект. *Бізнес Інформ*. 2021. № 2. С. 292-299. URL: <http://jnas.nbuiv.gov.ua/article/UJRN-0001239115>
4. Мединська Т. В., Чабанюк О. М. Спеціальні податкові режими: загальні положення, облік і звітність: навч.-практ. посіб.. Київ: Алерта. 2017. 240 с.
5. Лобода Н. О., Чабанюк О. М. Бухгалтерський облік: у схемах і таблицях : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Алерта, 2024. 217 с.